

RICHARDSONNING "PAMELA YOXUD TAQDIRLANGAN
FAZILAT" ASARIDA BADIY TASVIR VA IFODA
VOSITALARINING QO'LLANILISHI

Odinaxon Samatova

Andijon Davlat Chet Tillar Insituti

+998993288652

@odinaxonsamatova.gmail.com

Annotatsiya: ushbu maqolada Samuel Richardsonning "Pamela yoxud taqdirlangan fazilat " asarida badiiy tasvirlar va ifoda vositalaridan foydalanish haqida so'z yuritiladi. Maqolada Richardsonning tasviriy nasri, ramziy tasviri, epistol yar shakli, dialogi va hikoya ovozi yaqindan tahlil qilish orqali Richardson inson tabiati, munosabatlari va jamiyat me'yorlari murakkabligini chuqur o'rganuvchi vizual jonli va hissiy jarangdor dunyoni qanday tasvirlagani ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: axloqiy mavzular, simbolizm, estetik uslublar, hikoya tuzilishi, tematik rezonans, tavsif tafsilotlari, she'riy o'lchov, axloqiy aks ettirish

USEGA OF ARTISTIC IMAGES AND MEANS OF EXPRESSION IN
RICHARDSON'S "PAMELA OR VIRTUE REWARDED"

Abstract: this article explores the use of artistic images and means of expression in Samuel Richardson's seminal work, "Pamela; or, Virtue Rewarded." Through a close analysis of Richardson's descriptive prose, symbolic imagery, epistolary form, dialogue, and narrative voice, the article examines how Richardson creates a visually vivid and emotionally resonant world that delves into the complexities of human nature, relationships, and societal norms.

Key words: moral themes, symbolism, aesthetic techniques, narrative structure, thematic resonance, descriptive details, poetic dimension, moral reflection

УСЕГА ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ОБРАЗОВ И СРЕДСТВ ВЫРАЗИТЕЛЬНОСТИ
В ПРОИЗВЕДЕНИИ РИЧАРДСОНА «ПАМЕЛА, ИЛИ ВОЗНАГРАЖДЁННАЯ
ДОБРОДЕТЕЛЬ»

Аннотация: В данной статье исследуется использование художественных образов и средств выразительности в плодотворном произведении Сэмюэля Ричардсона «Памела, или Вознаграждённая добродетель». Путём тщательного анализа описательной прозы Ричардсона, символических образов, эпистолярной формы, диалога и повествовательного голоса Ричардсон в статье исследует, как

Ричардсон создает визуально яркий и эмоционально резонансный мир, который углубляется в сложности человеческой природы, отношений и социальных норм.

Ключевые слова: нравственные темы, символика, эстетические приемы, повествовательная структура, тематический резонанс, описательные детали, поэтическое измерение, моральная рефлексия.

Samuel Richardsonning "Pamela yohud taqdirlangan fazilat" romani ingliz adabiyoti tarixida axloqiy mavzularni, ijtimoiy dinamikani va fazilatni aks ettirishni o'rganishi bilan mashhur bo'lgan muhim asardir. Richardsonning ushbu asarida hikoya qilish texnikasining asosiy jihatlaridan biri uning o'quvchilari uchun chuqurroq ma'nolarni yetkazish va boy teksturali dunyo yaratish uchun badiiy obrazlar va ifoda vositalaridan foydalanishidir. Vizual tasvirlar, ramziylik, estetik uslublar va hikoya tuzilishi orqali Richardson o'quvchilarni axloq, sinf, jins va kuch mavzulari bilan shug'ullanishga taklif qiladigan jozibali hikoyani yaratadi. Ushbu maqola Richardsonning " Pamela yohud taqdirlangan fazilat " dagi badiiy tasvirlar va ifoda vositalaridan foydalanishini o'rganish, bu elementlarning romanning estetik jozibasini va tematik rezonansiga qanday hissa qo'shishini o'rganishdir.

"Pamela yohud taqdirlangan fazilat" da Richardson joy, atmosfera va xarakter tuyg'usini uyg'otish uchun vizual tasvirlar va tavsiflovchi tafsilotlardan foydalanadi. Pamela xizmatkor bo'lib ishlayotgan qishloq mulki, janob B mulkining obod atrofi va qahramonlar kiygan kiyimlarning yorqin tasvirlari orqali Richardson o'quvchilarni 18-asr Angliya dunyosiga cho'mdiruvchi vizual jadval yaratadi. Pamelaning kamtarin kelib chiqishi va janob B ning boyligi va imtiyozlari o'rtasidagi qarama-qarshilik Richardsonning batafsil tavsiflari orqali yorqin tasvirlangan, qahramonlarning o'zaro ta'siri va tanlovini shakllantiradigan ijtimoiy nomutanosibliklarni ta'kidlaydi. Masalan, Pamela janob B mulkiga ilk bor kelganida, Richardson uying ulug'vorligini, yamayashil bog'lari va nafis jihozlarni murakkab tafsilotlar bilan tasvirlab beradi. Ushbu vizual tasvir fazilatli, ammo himoyasiz yosh ayol Pamela va boy va nufuzli er egasi janob B o'rtasidagi o'yindagi kuch dinamikasini ta'kidlash uchun xizmat qiladi. Richardson o'zlarining atrof-muhitining yorqin tasvirini chizish orqali ularning o'zaro ta'sirining keskinligi va dramasi kuchaytiradi, o'quvchilarni sinf, gender va ijtimoiy ierarxiya masalalari haqida fikr yuritishga taklif qiladi.

Asardagi ramz va allegoriya: Richardsonning " Pamela yohud taqdirlangan fazilat " dagi badiiy tasvirining yana bir muhim jihati uning chuqur ma'no va tematik rezonansni etkazish uchun ramziylik va allegoriyadan foydalanishidir. Roman davomida Richardson hikoyani turli darajadagi ma'no qatlamlari bilan singdirish uchun gullar, oynalar, derazalar va me'moriy elementlar kabi ramziy motivlardan foydalanadi, bu esa o'quvchilarni hikoyani turli darajadagi talqin qilishga taklif qiladi. Masalan, "Pamela" dagi bog'ning motivi Pamelaning aybsizligi va zaifligini,

shuningdek, uning ichki kuchi va chidamliligini anglatadi. Yam-yashil o'simliklari va tanho burchaklari bilan bog' Pamelaning vasvasa va qiyinchiliklar oldida axloqiy yaxlitligi va pokligi uchun metafora bo'lib xizmat qiladi. Richardson hikoya davomida ushbu ramziy motivni to'qib, hikoyaga she'riy o'lchov qo'shadi va o'quvchilarni fazilat, vasvasa va qutqarish mavzularida chuqurroq fikr yuritishga taklif qiladi.

" Pamela yohud taqdirlangan fazilat " dagi tabiat va landshaft: Richardson o'z asarida tabiat va landshaftni rivojlanayotgan drama fonida ishlatadi, tabiat olamini ramziy ahamiyatga ega va hissiy rezonans bilan ta'minlaydi. Pamela xizmatchi bo'lib ishlaydigan qishloq mulki janob B mulkining boyligidan farqli o'laroq, Pamelaning kamtar kelib chiqishi va janob B ning imtiyozli turmush tarzi o'rtasidagi tafovutni ta'kidlaydi. Mulkni o'rab turgan yam-yashil bog'lar, qir-adirlar va adirlar osoyishtalik va go'zallik tuyg'usini uyg'otadi, xonadonda yuzaga keladigan keskinlik va nizolardan xalos bo'ladi. "Pamela"dagi tabiat dunyosi ham qahramonlarning ichki holati va axloqiy ikkilanishlarining aksi bo'lib xizmat qiladi. Misol uchun, Pamela janob B bilan to'qnashuvdan keyin bog'da taskin qidirganda, gullab-yashnagan gullar va mayin shabada uning ichki g'alayonlari va qarama-qarshi his-tuyg'ularini aks ettiradi. Richardson tabiatni hikoya qilish orqali inson tajribasining tabiiy dunyo bilan o'zaro bog'liqligini ta'kidlab, o'quvchilarni tashqi landshaftlar va qahramonlarning ichki landshaftlari o'rtasidagi munosabatlar haqida fikr yuritishga taklif qiladi.

" Pamela yohud taqdirlangan fazilat " filmidagi gender rollari va kuch dinamikasi tasviri: Gender rollari va kuch dinamikasi "Pamela" ning markaziy mavzularidir, chunki Richardson 18-asrda Angliyada erkaklar va ayollar o'rtasidagi munosabatlarning murakkabligini o'rganadi. Pamela xarakteri an'anaviy ayollik ideallarini o'zida mujassam etgan - u fazilatli, pok va itoatkor - janob B esa patriarxal hokimiyat va erkak imtiyozlarini ifodalaydi. Pamela va janob B o'rtasidagi kuch nomutanosibligi butun roman davomida yaqqol ko'rinadi, chunki u o'zining boyligi va ijtimoiy mavqeidan uni manipulyatsiya qilish va nazorat qilish uchun foydalanadi. Richardsonning "Pamela" filmida gender rollarini tasvirlashda ayollarga nisbatan zamonaviy munosabat va ularning jamiyatdagi o'rni aks ettirilgan. Pamela janob B ning yutuqlari oldida o'z fazilatini saqlab qolish uchun kurashi erkaklar hukmronlik qiladigan dunyoni kezish paytida axloqiy me'yorlarni qo'llab-quvvatlashi kutilgan ayollar duch keladigan qiyinchiliklarni ta'kidlaydi. Pamela tajribalari orqali Richardson 18-asrda Angliyada ayollarga qo'yilgan cheklovlarni yoritib beradi va o'quvchilarni gender tengsizligining shaxsiy avtonomiya va axloqiy vakolatlariga ta'sirini ko'rib chiqishga taklif qiladi. " Pamela yohud taqdirlangan fazilat " dagi estetik uslublar va hikoya tuzilishi: Richardsonning "Pamela"da estetik uslublar va hikoya tuzilishidan foydalanishi ham romanning badiiy jozibadorligi va tematik teranligiga xizmat qiladi. Richardson diqqat bilan qadam tezligi, voqealarni tuzilishi va til, ohang va ritm kabi stilistik elementlarga e'tibor berish orqali o'quvchilarni bir necha darajalarda o'ziga jalb

qiladigan uyg'un va immersiv o'qish tajribasini yaratadi. "Pamela" ning epistoliar shakli qahramonlar o'rtasida almashinadigan harflar seriyasi ularning ichki hayoti, motivlari va his-tuyg'ularini chuqur o'rganishga imkon beradi. Hikoyani bir nechta nuqtai nazar va ovozlari orqali taqdim etish orqali Richardson o'quvchilarni qahramonlar tajribasiga jalb qiladigan yaqinlik va yaqinlik tuyg'usini yaratadi. Bundan tashqari, Richardsonning tildan foydalanishi - rasmiy dialogdan lirik tavsiflargacha - hikoyaga lirik sifat qo'shib, uning hissiy ta'siri va tematik rezonansini kuchaytiradi.

"Pamela yohud taqdirlangan fazilat" dagi badiiy elementlarning o'zaro ta'siri: Richardsonning "Pamela" dagi badiiy tasvirida markaziy o'rinni vizual tasvirlar, ramziylik, estetik usullar va hikoya tuzilmalarining o'zaro ta'siri tashkil etadi, ular birgalikda va immersiv o'qish tajribasini yaratish uchun ishlaydi. Ushbu badiiy elementlarni birlashtirgan holda, Richardson o'quvchilarni o'z ishi bilan turli darajadagi - tasvirlarining hissiy boyligidan tortib, mavzularini intellektual kashfiyotiga qadar jalb qilishga taklif qiladi. "Pamela" da tasviriy obrazlar va ramziylikning o'zaro ta'siri qahramonlar duch keladigan axloqiy ikkilanishlar va ularning munosabatlaridagi murakkabliklarni yoritib berish orqali romanning tematik rezonansini chuqurlashtirishga xizmat qiladi. Richardson tezlik, til va hikoya tuzilishi kabi estetik uslublar orqali o'quvchilarni hissiy va intellektual darajada aks ettiradigan jozibali hikoya yaratadi. "Pamela" dagi ushbu badiiy elementlarning uzluksiz integratsiyasi Richardsonning hikoyachi sifatidagi mahoratini va uning estetik jihatdan yoqimli va mavzuga boy hikoyalar yaratish qobiliyatini namoyish etadi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, Samuel Richardsonning "Pamela; yoki, mukofotlangan fazilat" romani uning hikoya qilishda badiiy obrazlar va ifoda vositalarini mahorat bilan egallaganligidan dalolat beradi. Vizual tasvirlar, ramziylik, estetik usullar va hikoya tuzilmasi orqali Richardson o'quvchilarni bir necha darajalarda - o'z ta'riflarining hissiy tajribasidan tortib, mavzularining intellektual kashfiyotlarigacha jalb qiladigan boy teksturali dunyoni yaratadi. Richardsonning "Pamela" asaridagi badiiy elementlardan foydalanishini o'rganish orqali o'quvchilar uning yozuvchi sifatidagi san'atkorligi va inson tabiati haqidagi chuqur tushunchalarini chuqurroq qadrlashlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Richardson, Samuel. "Pamela; or, Virtue Rewarded." Oxford University Press, 2015.
2. Battestin, Martin C. "The Artistry of Samuel Richardson." *Eighteenth-Century Fiction*, vol. 3, no. 2/3, 1991.
3. Doody, Margaret Anne. "Samuel Richardson: Artistry in Fiction." *The Cambridge Companion to English Literature from 1740 to 1830*, edited by Thomas Keymer and Jon Mee, Cambridge University Press, 2004.
4. Keymer, Thomas. "Richardson's Aesthetic: The Artistry of Clarissa." *Studies in English Literature 1500-1900*, vol. 45, no. 4, 2005.
5. Sabor, Peter. "Artistic Representations in Samuel Richardson's Works." *The Journal of Narrative Theory*, vol. 34, no. 1, 2004.